

Olimpiada Historyczna Juniorów

Etap szkolny

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy test zawiera 24 strony. Ewentualny brak stron, zadań lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Test do którego przystępujesz, zawiera **28 zadań**. Maksymalnie możesz uzyskać **50 punktów** (40 pkt za zadania zamknięte i krótkiej odpowiedzi, 10 pkt za zadanie rozszerzonej wypowiedzi – wypracowanie).
3. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
4. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie stosuj korektora.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu lub dobieraniu odpowiedzi, jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd” i napisz, podkreśl, wskaż lub dobierz prawidłową odpowiedź.
6. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (z wyjątkiem lupy/szkła powiększającego), urządzeń telekomunikacyjnych oraz z wypowiedzi koleżanek i kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań do członków Komisji.
7. Do eliminacji okręgowych komisja zakwalifikuje trzech/troje uczniów, którzy uzyskali najwyższe wyniki (jednak nie mniej niż 30 pkt.). W przypadku, gdy taką samą, najwyższą liczbę punktów uzyska więcej niż trzy osoby, do eliminacji okręgowych zostaną zakwalifikowani wszyscy uczestnicy którzy ex aequo uzyskali najwyższy wynik.
8. Na udzielenie odpowiedzi w teście i napisanie wypracowania masz **90 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

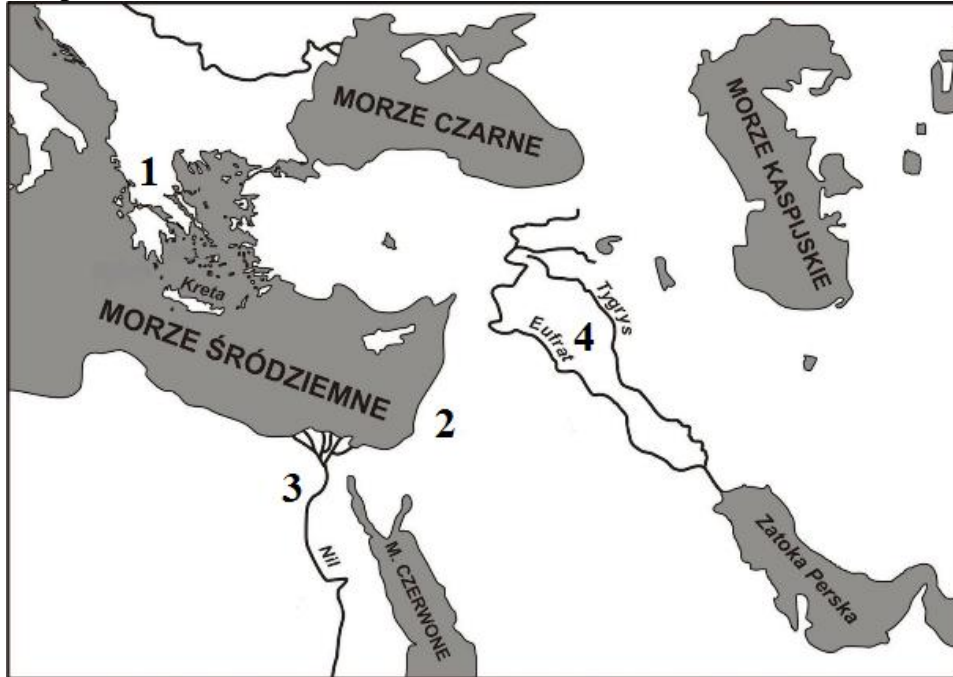
Zadanie 1. (0–3)

Źródło 1. Współczesne opracowanie historyczne

Ta najdłuższa [...] rewolucja w dziejach rozpoczęła się w X tysiącleciu przed Chr. [...], na obszarze zwanym Żywnym Półksiężycem [...]

Źródło: A. Ziółkowski, *Dzieje starożytne I*, Warszawa 1999, s. 18.

Źródło 2. Mapa

Źródło: <http://bnd.ibe.edu.pl> [dostęp: 07.09.2021]

- 1.1. Rozstrzygnij, czy na mapie (źródło 2) oznaczone zostały cyframi 1–4 tereny, na których rozpoczęła się rewolucja przywołana w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do obu źródeł.**

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....
.....

- 1.2. Podaj dwa skutki rewolucji, o której mowa w źródle 1. dla dziejów człowieka.**

-
-

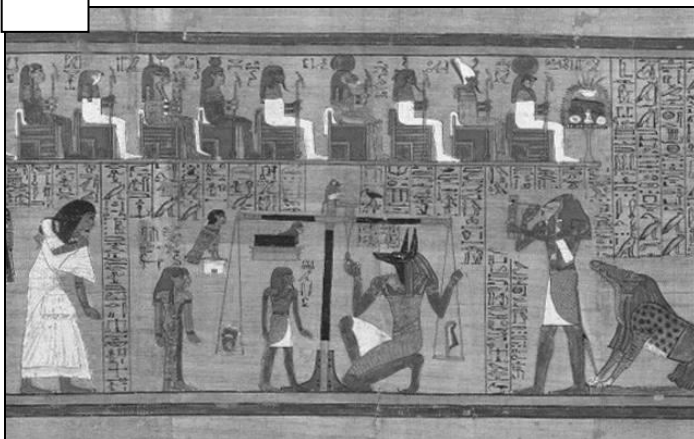
Zadanie 2. (0–1)

A.

<https://muzeawielkopolski.pl> [dostęp: 7.08.2021]; <https://gloswielkopolski.pl> [dostęp: 07.09.2021]

B.

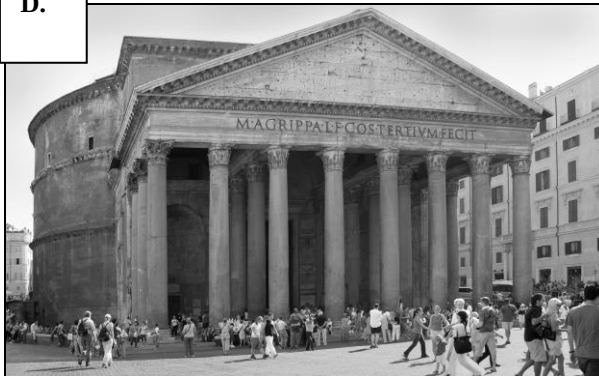

C.

<http://www.polyxenia.net> [dostęp: 7.08.2021]

D.

<https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 7.09.2021]

Wyjaśnij, co różni religię, do której nawiązuje źródło A. od religii/wierzeń, do których nawiązują źródła oznaczone literami B–D.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–3)

Źródło 1. Źródło z epoki [fragment]

Co się tyczy spraw ludzkich, opowiadali zgodnie owi kapłani, że [...] pierwsi ze wszystkich ludzi wynaleźli rok słoneczny, podzieliwszy go według pór roku na dwanaście części. Do tego mieli oni dojść na podstawie obserwacji gwiazd.

Źródło: Herodot, *Dzieje*, tłum. S. Hammer, Warszawa 2015, s. 102, [w:] M. Pawlak, A. Szweba, *Poznać przeszłość 1*, Warszawa 2019, s. 28.

Źródło 2. Fragment współczesnego opracowania historycznego

Założył własną szkołę Likejon. Zanegował idealistyczny system wierzeń swego mistrza, twierdząc, że naprawdę istnieją tylko byty rzeczywiste.

Na podstawie: J. Choińska-Mika, W. Lengauer, M. Tymowski, K. Zielińska, *Historia. Część 1. Poznać zrozumieć*, Warszawa 2007, s. 85.

Źródło 3. Fragment współczesnego opracowania historycznego.

Od czasów renesansu poezję wszystkich wielkich literatur europejskich kształtowali: [...] Wergiliusz [...], Horacy [...] i Owidiusz [...]

Źródło: A. Ziółkowski, *Człowiek i historia. Część 1 czasy starożytne*. Warszawa 2002, s. 257.

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Wszystkie źródła odnoszą się do osiągnięć starożytnej Grecji.	P	F
Źródło 1. Opisuje osiągnięcia cywilizacji Mezopotamii, a pozostałe źródła starożytnej Grecji.	P	F
Źródło 1. Opisuje osiągnięcia starożytnego Egiptu, źródło 2. starożytnej Grecji, a źródło 3. starożytnego Rzymu.	P	F

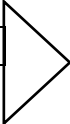
Zadanie 4. (0–1)

Źródło. Źródło z epoki [fragment]

Ja, [cesarz] Konstantyn August, jak również ja, [cesarz] Licyniusz August, zesłaliśmy się szczęśliwie w Mediolanie (...) postanowiliśmy powziąć uchwałę, że nikomu nie można zabronić swobody decyzji, czy myśl swą skłoni ku chrześcijaństwu, czy ku innej religii, którą sam za najodpowiedniejszą dla siebie uzna.

[w:] <https://bnd.ibe.edu.pl> [dostęp: 7.09.2021]

Źródło 2. Taśma chronologiczna

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
V	IV	III	II	I	I	II	III	IV	
				p.n.e.	n.e.				

Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Dokument, który zacytowano w źródle został wydany w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej cyfrą arabską

Zadanie 5. (0–2)

Źródło 1. Fragment współczesnego opracowania historycznego

Rozgromili armię bizantyjską [...] zagarnęli Syrię i Egipt, zdobywając Jerozolimę. [...] Niemal jednocześnie [...] dokonali podboju Persji, docierając aż do Indii. Z drugiej strony [...] przypuścili atak na Zachód [...] Zagarnęli posiadłości bizantyjskie w Afryce Północnej, a także Sycylię i Sycylię. [...] Poprzez Gibraltar wtargnęli do Hiszpanii [...]. Atak na Galię już się nie powiódł, tu, bowiem, [...] napotkali opór królestwa Franków. (732 r.).

Na podstawie: T. Jurek, *Dzieje średniowiecza. 1*, Warszawa 1999, s. 25.

Rozstrzygnij, czy ludy, których podboje opisano w tekście wpłynęły na kulturę Europy. Odpowiedź uzasadnij podając dwa argumenty.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....
.....

Zadanie 6. (0–1) tekst o skutkach i rozpoznaj, co było przyczyną

Źródło. Tekst z epoki [fragment]

[Papież Urban II] [...] w mieście Clermont, zwołał sobór i wygłosił długa mowę [...]. Wszak jest koniecznością, abyście niezwłocznie podążyli z pomocą waszym braciom zamieszkującym na wschodzie i potrzebującym waszej pomocy [...]. Na nich zwalili się bowiem [...] Turcy i Arabowie [...] Niech się obecnie staną rycerzami ci, którzy przedtem byli rozbójnikami. [...] Niech zatem idą [do Ziemi Św.] nie zwlekają [...].

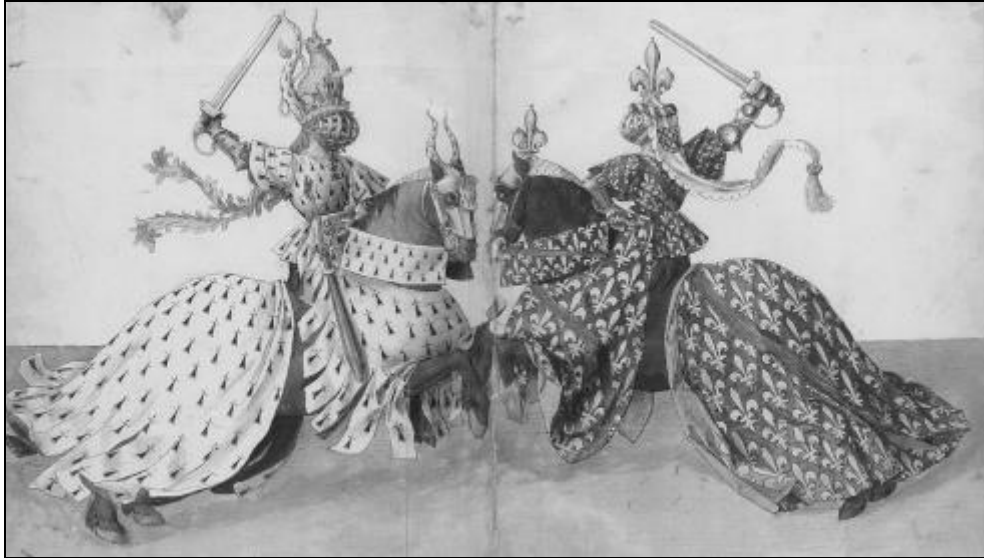
Źródło: *Wiek V–XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 152.

Wyjaśnij, jaki był skutek I wyprawy do Ziemi Świętej, która była odpowiedzią na apel Urbana II zawarty w tekście.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

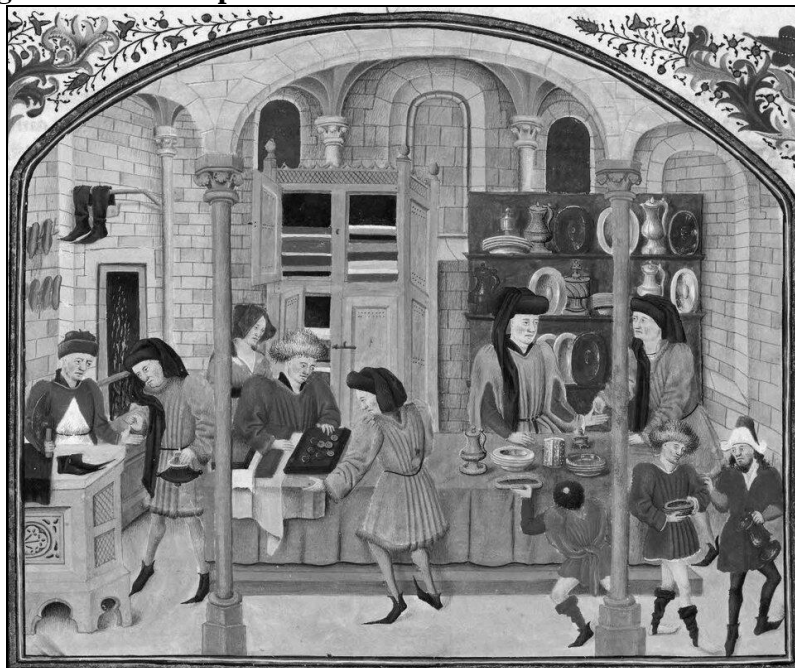
Zadanie 7. (0–1)

Źródło 1. Fotografia źródła

Źródło: <https://historykon.pl> [dostęp: 12.09.2021]

Źródło 2. Fotografia źródła z epoki

Źródło: <https://epodreczniki.pl> [dostęp: 3.12.2020]

Uzasadnij, że kultury epoki średniowiecza, do których nawiązują źródła różniły się. W swoim uzasadnieniu podaj jeden argument.

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0–2)

Źródło 1. Fotografia fresku

Źródło: <https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 9.09.2021]

Źródło 2. Fotografia budowli

Źródło: <https://encyklopedia.pwn.pl> [dostęp: 9.09.2021]

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Budowla zaprezentowana w źródle 2. jest charakterystyczna dla stylu, który został zapoczątkowany w okresie późnego średniowiecza.	P	F
Zaistnienie na ziemiach polskich budowli w stylu zaprezentowanym w źródle to jeden ze skutków wydarzenia, do którego nawiązuje źródło 1.	P	F

Zadanie 9. (0–1)

Źródło 1. Fragment współczesnego opracowania historycznego

Tymczasem królowie i książęta sąsiadujący z Polską, każdy ze swej strony ją deptał, każdy z nich miasta i grody do swego władztwa przyłączał lub zdobyte zrównywał z ziemią. I choć taką krzywdę i klęskę cierpiała Polska od obcych, to jednak w sposób jeszcze bardziej bezsensowny i odrażający została udręczona przez własnych mieszkańców. Albowiem przeciwko panom niewolnicy, a przeciw szlachetnie urodzonym wyzwolenicy [...]. Wówczas Czesi zniszczyli Gniezno i Poznań i zabrali ciało św. Wojciecha. [...]

Źródło: Gall Anonim [w:] J. Wyrozumski, *Dzieje Polski piastowskiej. Wielka Historia Polski T. 2*, Kraków 1999, s. 105.

Źródło 2. Fragment współczesnego opracowania historycznego

[...] zadbał przede wszystkim, by dla lepszego zagospodarowania jego kraju powstały nowe osady. Tak pisał na ten temat anonimowy kronikarz krakowski: *za czasów tego króla, w lasach, gajach i dąbrowach tyle założono wsi i miast, ile bodaj nie powstało kiedy indziej w Królestwie Polskim*. W miastach powstało wiele nowych budowli murowanych (ratusze, kościoły, domy mieszkalne). Były one bezpieczniejsze niż wcześniejsze konstrukcje drewniane, które łatwo mogły się zapalić.

Źródło: <https://epodreczniki.pl/>[...] [dostęp: 11.08.2021]

Rozstrzygnij, czy źródło 2. opisuje dokonania władcy, który odbudował państwo Piastów po wydarzeniach opisanych w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do źródeł i własnej wiedzy.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....
.....

Zadanie 10. (0–1)

Źródło 1. Fragment współczesnego opracowania historycznego

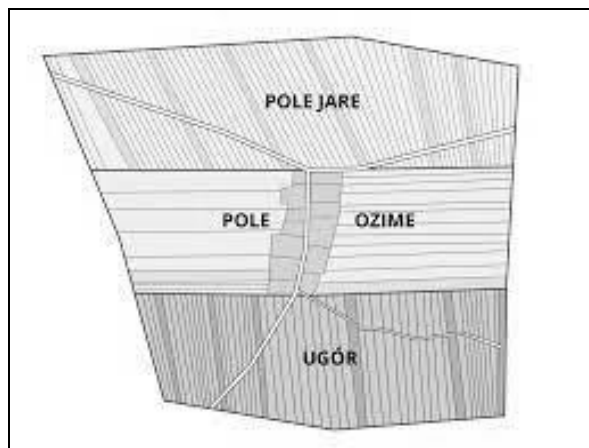
W Polsce, odwrotnie niż w krajach zachodnioeuropejskich, problemem nie był brak ziemi do uprawy, lecz brak rąk do pracy. Kraj był wciąż słabo zaludniony i pustych ziem było pod dostatkiem. Każdy nowy człowiek był mile widziany i mógł otrzymać działkę ziemi. Poważny postęp przynieść mógł tylko dopływ ludzi z zewnątrz.

W II połowie XII w. osadnicy niemieccy wkroczyli na ziemie słowiańskie na wschód od Łaby. [...] Pojawili się najpierw na Śląsku. Była to rzeczywiście na szlaku kolonizacji pierwsza

z polskich dzielnic. [...]. Aby zachęcić osadników do przybycia i umożliwić im zagospodarowanie się na nowym miejscu, gwarantowano im przez pierwszych kilka lub kilkanaście lat wolnicę.

Źródło: T. Jurek, *Dzieje średniowieczne.1*, Warszawa 1999, s. 227–228.

Źródło 2. Schemat

Źródło: <https://zpe.gov.pl> [dostęp: 12.09.2021]

Uzasadnij, że na sposób uprawy roli, zaprezentowany w źródle 2. miał wpływ proces opisany w źródle 1.

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–1)

Źródło. 1. Fragment współczesnego opracowania historycznego

Większość społeczeństwa, mimo że nie pochwałała jego awantur matrymonialnych, poparła go w walce z papieżem. Stanął także za nim posłuszny parlament [...]. Równocześnie parlament zalegalizował oderwanie się od Kościoła Rzymskiego uchwalając Akt supremacji [...].

Na podstawie: *Historia powszechna*. Z. Wójcik, Wiek XVI–XVII, Warszawa 1995, s. 210–211

Źródło 2. Tekst źródłowy [fragment].

4. Papież nie chce i nie może odpuszczać jakichkolwiek kar z wyjątkiem tych, które sam z własnej woli [...] nałożył.

36. Każdy chrześcijanin, jeśli tylko ma prawdziwy żal i skruchę za swoje grzechy, otrzymuje pełne przebaczenie grzechów i winy, co należy mu się bez listów odpustowych. [...]

95. Tak też raczej przez liczne przykrości dostąpią oni nieba [prędzej], niż przez ufanie beztroskiej pewności.”

Źródło: T. Mosiek, *Historia. Od wielkich odkryć geograficznych do I wojny światowej. Ćwiczenia ze źródłami* Warszawa 2004, , s. 16.

Rozstrzygnij, czy autorem zasad zacytowanych w źródle 2. jest postać, której historię przywołano w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....

.....

Zadanie 12. (0–1)

Źródło 1. Tekst z epoki

A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają.

Źródło: <https://pl.wikiquote> [dostęp: 13.09.2021]

Źródło 2. Fraszka *Na lipę* [fragment]

Gościu, siądź pod mym liściem, a odpocznij sobie!

Nie dojdzie cię tu słońce, przyrzekam ja tobie,

Choć się nawysszej [najwyżej] wzbije, a proste promienie

Ściągną pod swoje drzewa rozstrzelane cienie.

Tu zawždy chłodne wiatry z pola zawiewają,

Tu słowicy [słowiki], tu szpacy [szpaki] wdzięcznie narzekają.

[...]

Źródło: <https://wolnelektury.pl> [dostęp: 13.09.2021]

Źródło 3. Źródło z epoki [fragment]

Przeciwko nierówności praw

Niechże wystarczy to, że plebejuszom, choćby nie wiem jak odznaczali się cnotą i naukami, odjęto wszelką możność dojścia w Rzeczypospolitej do wysokich urzędów i że odczuwają to oni jako umniejszenie swych praw podstawowych. Niechże się im jeszcze nie dodaje tej ostatecznej i z wszystkich najsroźszej nędzy, że za ich głowę naznacza się mizerną zapłatę.

Źródło: Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 178.

Każdemu źródłu przyporządkuj właściwego autora epoki renesansu – wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

Źródło 1.	A	B	C	D
Źródło 2.	A	B	C	D
Źródło 3.	A	B	C	D

A. Jan Kochanowski.

B. Mikołaj Rej.

C. Łukasz Górnicki.

D. Andrzej Frycz Modrzewski.

Zadanie 13. (0–1)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment].

Henryk, z Bożej łaski król Polski, wielki książę litewski [...]. Wiadomo czynimy niniejszym pismem [...]

17. Osobiście to warujemy, iż podatków ani poborów żadnych w imionach naszych królewskich i rad duchowych [...] w Polsce i Wielkim Księstwie Litewskim i we wszystkich ziemiach naszych do Korony należących składać i postanawiać nie mamy, bez zwolnienia wszech stanów na sejmie walnym [...]

Źródło: T. Mosiek, Historia. Od wielkich odkryć geograficznych do I wojny światowej. Ćwiczenia ze źródłami. Warszawa 2004, s. 38–39.

Rozstrzygnij, czy zacytowany dokument jest fragmentem *pacta conventa* czy *artykułów henrykowskich*. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....
.....

Zadanie 14. (0–1)

Każdemu konfliktowi przyporządkuj właściwy skutek wojen XVII w. – wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

Wojny ze Szwecją	A	B	C	D
Wojny z Rosją	A	B	C	D
Wojny z Turcją	A	B	C	D

- A. Ukształtowanie się Familii Czartoryskich.
- B. Uniezależnienie się Prus Książęcych.
- C. Haniebny pokój w Buczaczu.
- D. Utrata wschodniej Ukrainy.

Zadanie 15. (0–1)

Źródło. Konstytucja z 15 października 1773 r. [fragment]

Ponieważ Ojciec Święty [...] skasował Zakon [...] Jezuitów, którzy w kraju większą część funduszków na edukację młodzi [...] i większą część edukacji za pozwoleniem Rzeczypospolitej w [...] utrzymywali, więc ażeby z tych okoliczności Rzeczpospolita, tak co koedukacji młodzi krajowej [...] nie ponosiła uszczerbku, takowe czynimy rozporządzenie. Ustanawiamy Komisję w Warszawie odprawować się mającą do edukacji.

Źródło: *Wielka Historia Polski*, t. 6., S. Grodziski, *Polska w czasach przełomu (1764–1815)*, Kraków 2004, s. 69.

Dokończ poniższe zdanie – właściwą odpowiedź wybierz spośród podanych.

Głównym celem *Komisji*, o której mowa w dokumencie było

1. założenie Szkoły Rycerskiej.
2. zreformowanie sieci szkół jezuickich.
3. wykształcenie nowoczesnego społeczeństwa Rzeczypospolitej.
4. kształcenie młodzieży w tradycyjnym duchu demokracji szlacheckiej.

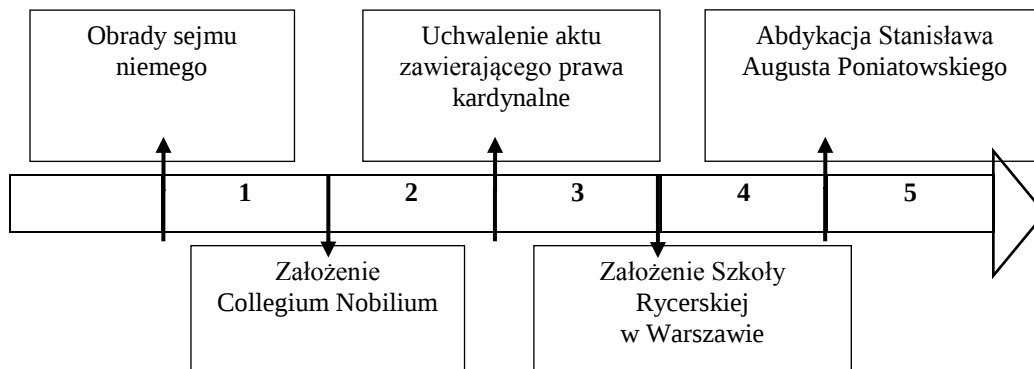
Zadanie 16. (0–1)

Źródło 1. Tekst źródłowy [fragment]

Teraz naród Polaków, już co do ziemi uszczuplony, co do ludności jeden z najmniejszych najślabszych, a w całej Europie on ze wszystkich cierpi największe krzywdy i wzgardę. On wewnątrz najstraszniejsze widział zbrodnie, zewnątrz najsroższych doświadczył gwałtów. Pierwszy legł ofiarą spisku trzech despotów. Przyczyna: że we wszystkich innych krajach panujący nie zatrudniają się czym innym, tylko narodem.

Źródło: S. Staszic, *Przestrogi dla Polski*, [w:] www.wolnelektury.pl
[dostęp: 9.09.2021]

Źródło 2. Taśma chronologiczna.

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Powyższy tekst opisuje wydarzenia, które miały miejsce w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 17. (0–2)

Źródło. Fotografia znaczka pocztowego

Źródło: <https://katalogznaczkow.net> [dostęp: 7.09.21]

Paine – Thomas Paine – brytyjski myśliciel doby oświecenia, jeden z ojców założycieli USA.

17.1. Rozstrzygnij, czy dokument, do którego nawiązuje źródło był bezpośrednią przyczyną czy skutkiem konfliktu, w wyniku którego potwierdzono powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki.

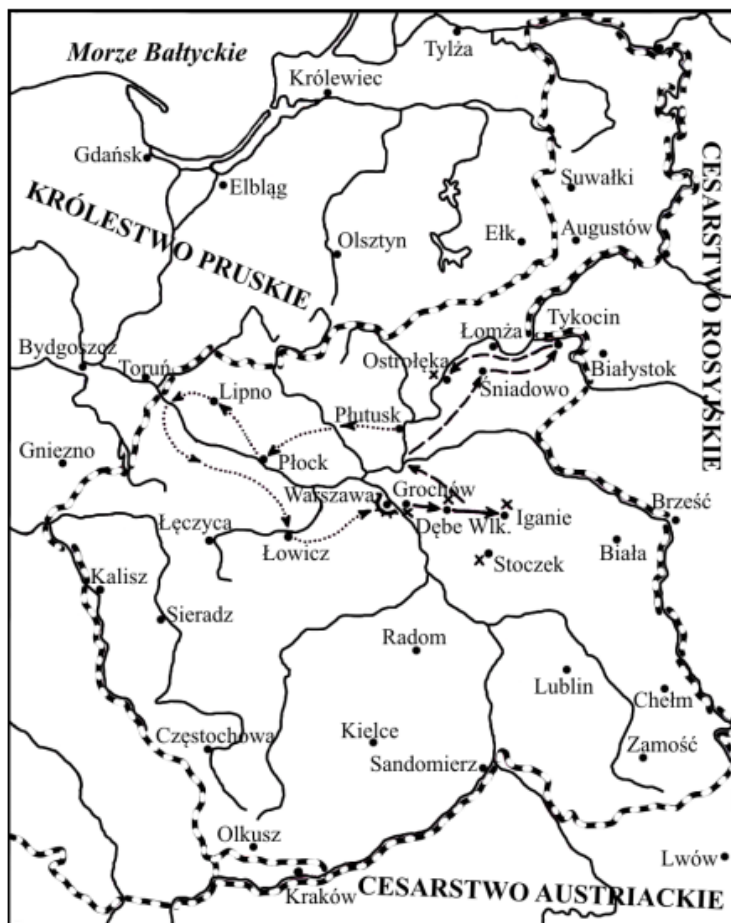
Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

17.2. Wyjaśnij, dlaczego w treści znaczka nawiązującej do historii USA, obok Paina i Waszyngtona znalazł się polski bohater narodowy.

Zadanie 18. (0–1)

Źródło 1. Mapa

Na podstawie: T. Łepkowska, T. Nałęcz, J. Tazbir, H. Samsonowicz, *Polska, Losy państwa i narodu polskiego do 1939 roku*, Warszawa, s.307. [w:] <https://cke.gov.pl> [dostęp: 15.09.2021]

Źródło 2. Fotografia obrazu

Źródło: <https://archiwum.rp.pl> [dostęp: 13.04.2021]

Rozstrzygnij, czy oba źródła odnoszą się do tego samego powstania narodowego. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do treści obu źródeł.

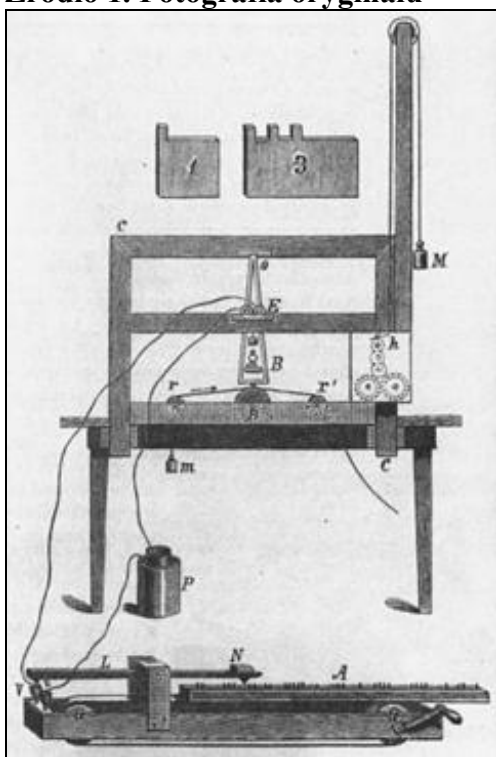
Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....

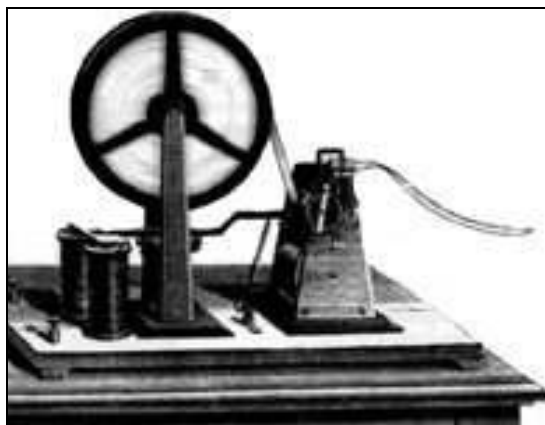
Zadanie 19. (0–2)

Źródło 1. Fotografia oryginału

<https://en.wikipedia.org> [dostęp: 13.09.2019]

Źródło 2. Fotografia późniejszej formy

<https://encyklopedia.interiapl> [dostęp: 13.09.2021]

Wyjaśnij zastosowanie wynalazku XIX wieku zaprezentowanego w źródłach.

.....

Zadanie 20. (0–1)

Źródło. Mapa

Źródło: <https://zpe.gov.pl> [dostęp: 14.09.2021]

Podaj jedno następstwo pozytywne i jedno negatywne procesu, do którego nawiązuje źródło dla ludności kontynentu zaprezentowanego w źródle.

pozytywne

negatywne

Zadanie 21. (0–2)

Spośród wydarzeń oznaczonych literami A–D wybierz to, które jest chronologicznie najwcześniejsze i to, które jest chronologicznie najpóźniejsze. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

Wydarzenia najwcześniejsze	A	B	C	D
Wydarzenia najpóźniejsze	A	B	C	D

- A. Likwidacja Rzeczypospolitej Krakowskiej.
- B. Uwłaszczenie chłopów w Królestwie Polskim.
- C. Likwidacja Konstytucji Królestwa Polskiego.
- D. Ogłoszenie branki przez Aleksandra Wielopolskiego.

Zadanie 22. (0–1)

Źródło. Współczesne opracowanie historyczne

Po polsku nauczano nadal religii i śpiewu kościelnego. Taki stan trwał do 1901 roku. W marcu inspektor szkolny [...] otrzymał pismo, w którym regencja zawiadamiała, iż od nowego roku szkolnego, czyli od kwietnia 1901 r., w dwóch najwyższych klasach (I i II) nauczanie religii należy prowadzić w języku niemieckim. Polecono zakupić dla biedniejszych uczniów niemieckie katechizmy. Do protestu [...] doszło w chwili dostarczenia niemieckich podręczników. Część uczniów klasy I odmówiła przyjęcia niemieckich książek, inni zostawili je na ławkach lub oddali nauczycielowi. Szkoła [...] usiłowała za wszelką cenę zlikwidować opór dzieci. [...] Zastosowany 10 maja masowy areszt nie wpłynął na zmianę postawy uczniów. [...]

Do najgłośniejszych i brzemiennych w skutki wydarzeń doszło 20 maja. [...] Czternaścioro opornych dzieci postanowiono ukarać przykładnie. Po kolei otrzymały chłostę [...].

Na podstawie: L. Kostrzewski, "Przebieg [...]", 2001 [w:] [https://muzeum.\[...\].pl](https://muzeum.[...].pl) [dostęp: 14.09.2021]

Wyjaśnij, jakie wydarzenie zostało opisane w tekście.

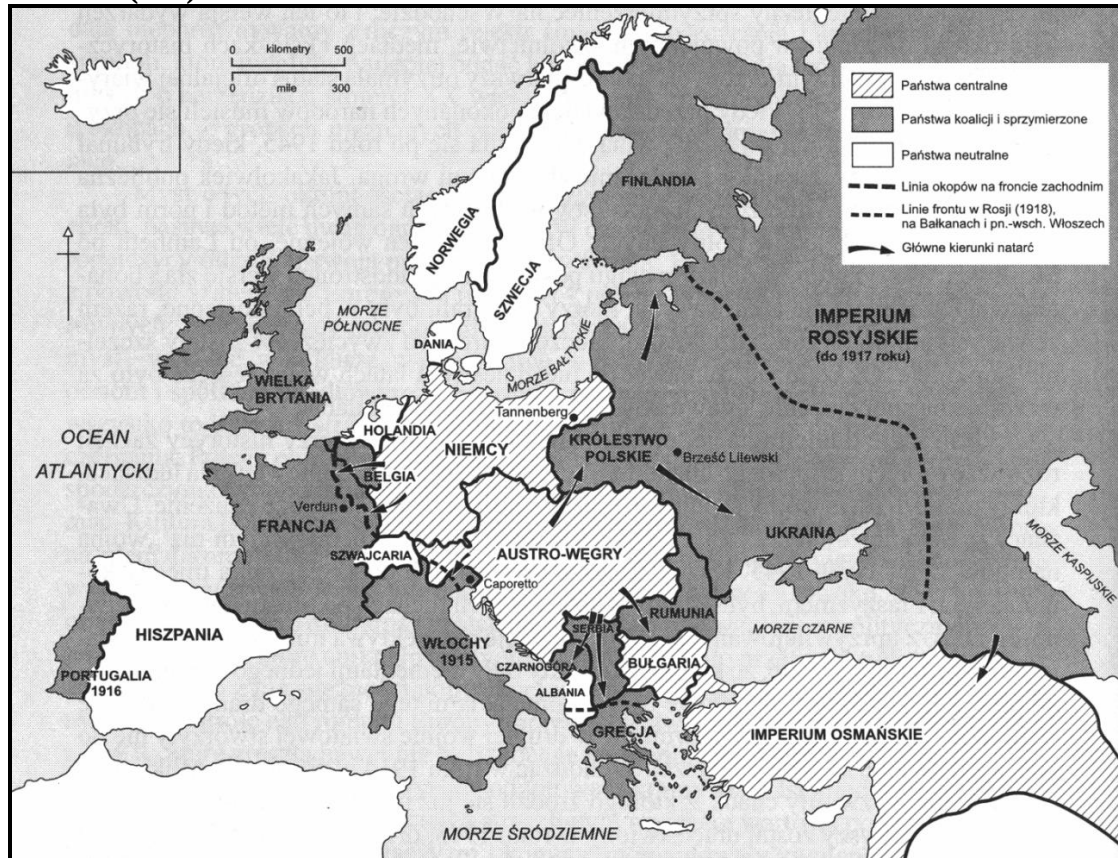
.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. (0–1)

Źródło: N. Davis, *Europa*, Kraków 1998, s. 958.

Podaj dwa argumenty uzasadniające fakt, że podczas konfliktu, do którego nawiązuje treść mapy nastąpił postęp techniczny.

-
-

Zadanie 24. (0–2)

Źródło 1. Tekst źródłowy [fragment]

§2 (1) Obywatelem Rzeszy [...] jest jedynie niemiecki poddany krwi niemieckiej albo pokrewnej, którego zachowanie świadczy o chęci i zdolności do wiernego służenia Narodowi Niemieckiemu i Rzeszy.

[...]

(3) Jedynie obywatelowi Rzeszy przysługują pełne prawa polityczne, określone ustawami.

Źródło: *Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 105.

Źródło 2. Współczesne opracowanie historyczne

W latach 1932–1933 zapanował tzw. *wielki głód*. Pochłonął on prawie 6 mln istnień ludzkich. [...].

Źródło: R. Dolecki, K. Gutowski, J. Smoleński, *Po prostu Historia*, Warszawa 2012, s. 98–99.

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Oba źródła odnoszą się do metod wymierzonych przeciwko narodowi żydowskiemu przez państwa totalitarne.	P	F
Inspiratorem dokumentu zacytowanego w źródle 1. była ta sama osoba, która przyczyniła się do <i>wielkiego głodu</i> przywołanego w źródle 2.	P	F

Zadanie 25. (0–2)

Źródło 1. Wykres

Wskaźnik produkcji przemysłowej w Polsce 1923–1938

Źródło: Z. Landau, J. Tomaszewski, *Gospodarka Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1991, s. 31.

Źródło 3. Mapa

Źródło: <http://wlaczpolske.pl> [dostęp: 15.09.2021]

Źródło 3.
Fotografia z epoki

Źródło: <https://dzieje.pl> [dostęp: 1.09.2021]

25.1. Podaj przyczynę zmiany wskaźnika produkcji przemysłowej w latach 1929–1932.

.....

25.2. Rozstrzygnij, czy odpowiedzią na sytuację gospodarczą w latach 1929–1932 zobrażowaną w źródle 1. było przedsięwzięcie przedstawione w źródle 2. czy w źródle 3. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....

.....

Zadanie 26. (0–2)

Spośród wymienionych wydarzeń z historii powszechnej podanych w tabeli, wskaż to, które jest chronologicznie pierwsze i to, która jest ostatnie. W tabeli obok wydarzenia chronologicznie pierwszego wpisz literę A, obok chronologicznie ostatniego literę B.

1.	Bitwa o Anglię	
2.	Atak Japonii na Pearl Harbor	
3.	Agresja niemiecka na ZSRR	
4.	Wybuch wojny zimowej	
5.	Kapitulacja Francji	

Zadanie 27. (0–2)

Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Wydarzenia związane z kryzysami społecznymi w kresie PRL zostały ułożone chronologicznie w ciągu oznaczonym cyfrą

1. strajki w Radomiu i w Ursusie, poznański czerwiec, wydarzenia marcowe w Warszawie, wydarzenia grudniowe na Wybrzeżu
2. poznański czerwiec, strajki w Radomiu i w Ursusie, wydarzenia marcowe w Warszawie, wydarzenia grudniowe na Wybrzeżu
3. poznański czerwiec, wydarzenia marcowe w Warszawie, strajki w Radomiu i Ursusie, wydarzenia grudniowe na Wybrzeżu
4. poznański czerwiec, wydarzenia grudniowe na Wybrzeżu, wydarzenia marcowe w Warszawie, strajki w Radomiu i Ursusie

Zadanie 28. (0–10)

Napisz wypracowanie na podany temat.

Powstanie Senatu w Polsce i jego funkcjonowanie w XV i XVI w.

This image shows a full page of a worksheet designed for handwriting practice. It consists of multiple horizontal rows, each defined by two parallel dotted lines. The rows are evenly spaced and extend across the entire width of the page, providing a guide for letter height and placement. There is no text or other markings on the page.

This image shows a full page of a document template designed for handwriting practice or general note-taking. It consists of approximately 28 evenly spaced horizontal dotted lines across the entire width of the page. There are no margins, headers, footers, or other markings present.

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of approximately 20 horizontal rows. Each row is defined by two parallel dotted lines, creating a series of uniform gaps for writing. The lines are evenly spaced across the entire page, providing a guide for letter height and placement. There is no text or other markings on the page.